

Шогымо эл, торымык да гимн берг!

Будь готов/ ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Фотопроект

Марий кундемдын
100
Марий Эл
Эргыже ден удрыжо

Фотом еш архив гыч налме.

Снимкыште Таня ФЁДОРОВАМ ужда. Тудо Звенигово районысо 2-шо №-ан Красногорский школын 10-шо класшыкыже вончен. Спорт дене кылым кучышо ўдыр эре ончылно лияш тырша: Кирово-Чепецк олаште эртаралтше биатлон дене Юл кундемсе тагасымаш (1-ше вер), Смоленскыште, Шупашкарыште лийше ече дене всероссийский соревнований (1-ше да 2-шо верла). Биатлон дене Марий Элын чемпионатыштыже икмыняр гана сенгыше лийын. Марий йылме дене районысо олимпиадыште уш-акылжым терген. Таня МЧС пашаен лийнеже, спорт мастер марте кушкаш шона. Сандене кенежымат, тelyмат кечеш 3-4 шагатым спортлан ойыра. Тренерже – А.А.Нестор.

Лудса:

3 У Торъял район Какшанмучаш школ пеленысе «Патриот» клубын шуктен шогымо пашаже нерген лудаш темлена.

Параньга район Олор школын тунемшыже Кирилл Чумаев кочажын, Я.А.Жилинын, каласкалымыжым возен налын. Сар годсо илышыж дене палдара.

Йошкар-Оласе 3-шо номеран школышто тунемше-влак ИЗО урокышто сар корным сўрет, плакат-влак гоч тунемынын. Шкештат сўретым кельштареныт.

В.Богомоловын «Вараксимын» рейсше ойлымашыжым савыктыме. Йоча-влак, ойлымашым лудмеке, шке шонымашдам возыза.

ПОДПИСКЕ

«Ямде лий»
газетлан электрон
ПОДПИСКЫМ ыштен
кертывда.
89027382237 номе-
рышке 150 теңгем
пыштыза да
yamde_lii@mail.ru
адресыш лїмнердам
возен колтыза.

Онлайн подпискым
ышташ лиеш:
podpiska.pochta.ru
сайтыш пурыза.

Рекламе.

Чодырам сылнымут арала

ЛЕСНАЯ ОХРАНА

ФОТОМ ШКОЛЫН АРХИВЕ ГЫЧ НАЛМЕ.

Снимкыште:

Ваня Новосёлов
ден Даша
Казанцева.

Ўмаште 24 апрель гыч 16 декабрь марте школ лесничестве-влак коклаште «Авиалесо-охрана на страже лесов» российский конкурс эртаралтын. Участник-влакым «Сўрет конкурс» (А3 да А1 форматан сўрет) да «Сылнымут конкурс» номинацийлаште акленит. Марий Эл гыч «Лесные спасатели» школ лесничестве ойыртемаштын. Тудо Юрино школ пелен пашам ышта. София Ремнева «Авиалесоохрана на страже лесов» очеркше, Арина Иванова «Авиалесоохрана», Даша Казанцева «Пожар в лесу», Ваня Новосёлов «Лесные спасатели» почеламутышт дене

3-шо вер дене палемдалтыныт. Вуйлатышышт – Е.В.Домрачева. Сеньше-влаклан диплом ден пөлекым 22 июльышто Юрино районисо лесничествын директоржо А.С.Дерябин кучыктен.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Марий Элыште окна гыч лектын вочмаш ешаралтын. Тыгай азап ынже лий манын, ача-ава-влак, тўткő лийза!
Икмыняр кангашым шарныза:

Окнадам тергыза

Изи йочам пöр-теш шкет-шым ида кодо, окнам комдык ида поч.

Окнаш блокторым, фиксаторым верандыза.

Икшы-выланда умылтарыза: москитный сеткеш энгерташ ок лий.

Окна воктене улшо мебельым корандыза.

Йоча
• ўмбака кам-возын кертше мебельым пенгыдемдыза.

Йочам окна янакшы күзен шогалаш ида туныкто.

Марий Эл Республикысе МВД-н пресс-службыжын уверже почеш.

«Российысе марий-влакын национально-культурный федеральный автономийышт» мер организаций «Марийские аудиокниги» проектше дене Марий Эл Республик Правительствын грантышым сенен налын. «Культура» нацпроектын «Творческие люди» регионисо проектше дене келшышын, 100 марий произведенийым аудиоформатш кусараш оксам ойырымо. Аудиокнига-шамыгчым Интернетыште верандат.

Есенинлан Акции пöлеклалтеш

Кумдан палыме поэт С.А.Есенинын шочмыжлан 125 ий темме вашеш 28 сентябрь гыч 3 октябрь марте Российысе есенин арня эртаралтеш. Тиде арня кышкарыште тўрлө мероприятий лиеш. Иктыже – поэтлан пöлеклалтше сўрет акций. Паша-влакым 31 август марте info@museum-esenin.ru адрес дене колтыман да соцкыллаште [#РисуемЕсенина](https://twitter.com/RisueM_Esenina) хештег дене верандыман. Эн сай паша-влакын презентацийышт «КультураРФ» порталыште 29 сентябрьыште лиеш.

Вес акций – «Есениным лудына». Акцииыш ушнаш манын, iacktryazan@mail.ru электрон почтыш видеороликым 31 август марте колтыман да соцкыллаште [#ЧитаемЕсенина](https://twitter.com/ЧитаемЕсенина) хештег дене верандыман. Ойыртемаштын видеоролик-влакын презентацийышт «КультураРФ» порталыште 30 сентябрьыште лиеш.

Марий Элыште ЕГЭ-ште 13 тунемше 100 баллым поген: 4 – профильный математике дене, 5 – руш йылме дене, 2 – историй дене, 2 – физике дене.

Марий Эл Республикым Вуйлатыше А.А.Евстифеев коронавирус шарлыме ваштареш ышталтше оперштабын енге-влак дене кангашыме деч вара «Радужный», В.Дубинин лўмеш да «Кооператор» санаторий пеленысе йоча лагерь-влакым пашаш колташ темлен.

Ушештарена: 18 ийым темдыме йоча-влак кенгежым закон почеш 23 шагат гыч 5 шагат эр марте ача-ава деч посна общественный верлаште коштыш огытыл. Уке гын ача-ава-влак штрафым тўлат. Штрафын кугытшо – 100-500 тенге.

Йошкар-Олаште марий йылме дене «Марий йогын» подкаст пашам ышташ тўналын. «Яндекс.Музыка», «Apple Podcasts», «Castbox» сайтлаште калык йомак, легенде, преданий-влакым марла колышташ лиеш. Проект кышкарыште моло серызе-влакын сылнымут пашаштым аудиоформатш кусараш шонат.

У Торъял район Какшанмучаш школ «Патриот-влакым куштена» программе почеш пашам ышта. Тушто «Патриот» клуб уло. Тудым 2007 ийыште почыныт. Тунам 17 кадет (15 рвезе, 2 ўдыр) лийын. Занятий-влак военно-полевой сбор семын эртенят. Йоча-влак вийыштым тергенят, армийысе илышлан ончылгоч ямдылалтыныт.

«Патриот» клуб «Марий Элын эн сай военно-патриотический клубшо» конкурсышто вийжым терген. Кадет-влакын тачысе кечышт, могай пашам шуктымашт нерген клубым вуйлатыше, ОБЖ предметым туньктышо Л.В.МИКИН каласкала:

– «Патриот» клубыш 11-18 ияш 16 йоча (11 рвезе, 5 ўдыр) пура. Юнармеец-влаклан (снимкыште)

шуаралташышт спортзал, тир, спортплощадке кельштаралтыныт. «Патриот» клубыш пуртымаш, «Зарничка», «Зарница» модыш-влак, строй да муру смотр-влак, Шарнымаш вахте, военно-полевой сбор, «Защитник Отечества» военно-патриотический слёт-влак йўлаш пуреныт. Шымнаправлений дене пашам ыштена: духовно-нравственный, гражданско-патриотический, историко-краеведческий, социально-патриотический, героико-патриотичес-

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

кий, военно-патриотический, спортивно-патриотический. Какиманмучаш ялыште «Обелиск», «Забота», «Ветеран»

акциялам эртарена. Юнармеец-влак йочасадысе икшыве-влак-

Патриотым кушмат

Фотом школын архивше гыч налме.

лан сар ўзгар-влак нерген каласкалат, тўрлў модышыш ушат. Шарнымаш да чап идалыклан пўлеклалтыше мероприятий-влакым ий тўналтыштак эртараш тўнгалынна. Шарнымаш да чап идалыклан, Сталинград крдаллашлан пўлеклалтыше

митингым, Совет Ушем Герой, землякна В.Ф.Загайновым шарныме касым, «А ну-ка, мальчики. А знаешь ли ты...?» конкурсым, «Зарница» военно-спортивный модышым, строй да муру смотрым да моло ятыр мероприятийым эртарена. Ветеран-влак дене вашлийынна. 9 Май вашеш «Сеҗымаш окна» акцияш ушненна.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Палаш онгай

1943 ий 19 августышто диверсантий, Дина, нигунам уждымо подвигым ыштен. Тудо тушманын кудал толшо эшелонжо ваштареш рельс ўмбаке тўрштен лектын, зарядан кылдышым кудалтен, заряд гыч пўйжў дене пашкарым (чекам) шупшын луктын да, кўртныгорно чонга гыч пўрдын волен, чодырашке шикшалтын. Дина, тыгай заданийым шуктышыжла, илыше кодын. Ты марте чыла пий колен.

Ныл йолан йолташ-влакын геройлыкштым шарнен, Москосо Сеҗымаш тоштер август кыдалне Фронтысо пийын кечыжым палемда.

Кугу Ачамланде сар годым 60 тўжем утла пий фронтышто крдалын.

«Фронтысо пийлан» памятникым 2013 ий 21 июнышто Москосо Поклонный курыкышто шогалтыме. Скульптор – Андрей Коробцов.

Конкурс

Москосо Сеҗымаш тоштер «Портрет фронтовой собаки» всероссийский йоча сўрет конкурсым увертарен. 7-17 ияш ўдыр-рвезе-влаклан Кугу Ачамланде сарыште крдалше пий-влак нерген утларак уверым пален налаш да тудым сўретлаш темлалтеш. Сўрет пелен изирак заметкым возаш лиеш. Паша-влакым 7 август марте fest@cmvov.ru электрон почтыш колтыман. Конкурс нерген тўрыс уверым victorymuseum.ru сайтыште муын кертда.

Сеҗымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 1 август

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Мондаш ок лий

Лүнген мландем.

Пушенге-влак тайненит
Да мландыш йөрлыныт

айдемылак тунам...
Чылт факелла волгалт ял-влак йүленит,
Илаш-колаш кредалын калыкна...

Тревога кызыт кеч огеш кынелте,
Пич йүдым мый окопышто ом кий...
Но садыгак шүм корштымо ок эрте,
Торасе жапым ялт мондаш ок лий.

Палем, илаш айдеме шочын-кушкын,
Вет илыш икте веле кеч-көнат!
Но ятыр йолташем, чаманыде,

сар пушто,

А шүмыштем чылан тачат илат.
Пеш самырык, шыташ гына тўналше,
Да йораташ тўналше рвезе-влак
Пиалышт верч кредалыныт тўняште,
Шке онгышт дене шойыштен элнам.

Лүнген мландем. Пушенге-влак тайненит
Да мландыш йөрлыныт

айдемылак тунам...

Садлан каргем мый уло шыдем дене,
Кө тўналаш шона уэш войнам.

Семён ВИШНЕВСКИЙ.

«Курымашлык полк»

«Российысе Курымашлык полк» толкынын рүдө штабшын председательже, СССР-ын калык артистше Василий Лановой «Курымашлык полк» акцияым вес ийыш кусараш темлен. «Лу миллион утла ен, ачаштым, кочаштым, кугезе кочаковаштым шарналтен, ты акцияыш 9 Майыште, 22 да 24 июньышто онлайн ушнен. Сандене 2021 ийыште, Сеҗымаш кечын, ты акцияым молгунамсе семын эртараш лиеш», – ойлен тудо.

Российын Президентше В.В.Путин организатор-влакын ойыштым чынлан шотлен да «Курымашлык полкым» толшаш ийын кумдан, чаплын, виян эртарен колташ сөрен. Акции 26 июльышто, Военно-Морской Флот кечын, лийшаш ыле. Специалист-влак, шуко еным пырля чумырен, тўшка мероприятийым кызыт эртараш огеш лий, тазалыклан энгекем конден кертеш, манын палемденит.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Фотом Интернет гыч налме.

Историйым шергалына

1770 ий 1 августышто руш-турко сар годым (1768-1774 ийла) Кагул эңер воктене руш армий турко-влакым сеҗен.

1 август – Икымше тўнямбал сарыште вуйым пыштыше воин-влакым шарнымаш кече.

1914 ий 1 августышто Германия Россия вайтареш сарым тўнгалын.

Кочамын шарнымашыже

Кугу Ачамланде сарыште немыч-влакым сеҗымаште Параньга район Олор ял калыкын надырже изи огыл. Нунын коклаште – мыйын кова-кочам Ольга ден Яков Жилинмыт. Кочамлан – 90 ий, ковам 85 ияш.

Кочам Яков Анисимович шуко каласкален: «Фронтыш уло еш дене ужатенна. Устелым погенна. Ачам черле лийын да 1941 ийыште колен. Авам шкетын вич икшывым ончен. Моткоч нужнан иленна. Кинде лийын огыл. Пасушто шўйшө парентгым поген кочкынна. Южгунам пошкудо яллашке кўчаш кошташат логалын. Ик кинде шултыш мыланна шөртнө падыраш гай чучын. Кочкаш лийже манын, кандаш ияшем годым комбым кўтенам. Тыге ныл ий эртен. Телым чодыра гыч издер дене пум шупшыктенна. Кугыен-влак дене төр пашам ыштенна».

Кирилл ЧУМАЕВ.
Параньга, Олор.

Ильже элна да шарныже мемнам,
У элнам чокашлан пуэнна вийнам.
Яньш **ЯЛКАЙН.**

Иделия ИШМУРЗИНАН сўретше.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

Сеҗымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 1 август

Лүм: Лариса (Лара)
Дорофеевна Михеенко.
Шочын: 1929 ий 4 апрель,
Ленинград кундем, Лахта посёлко.

#пионер ГЕРОЙ

2020 ий –
Шарнымаш да
чап идалык.

Подвиг: 1943 ийыште майор П.В.Рындинын вуйлатыме Калининградые 6-шо партизан отрядыш ушнен. Разведчик лийын. Кенез мучаште Ларисам вес отрядыш кусареныт. Самырык разведчик «күрт-ныгорно войнаште» лүддымылыкым ик гана веле огыл ончыктен.

1943 ий 4 ноябрьыште лүен пуштыныт.

Чап: Моско воктенысе Хотьково олаште, Ленинград кундемысе Рахья, Псков кундемысе Бежаницы посёлкылаште Л.Михеенко лүмеш урем-влак ултыт.

Отечественный война орден, «Партизану Отечественной войны» медаль дене палемдалтын.

Д.Кабалевский ден В.Викторов «Не только мальчишки» мурым Л.Михеенко лүмеш возеныт.

Санкт-Петербургысо 106-шо №-ан школышто пионер-геройлан шарнымаш онгам сакыме.

Сар корно – сүрет гоч

Кугу Ачамланде сар калыклан шуко ойгым конден. Ветеран-влак да сар пагытыште илыше-шамыч ий гыч ийыш шагале мыт, нунын шарнымашышт – курымашлык. ИЗО урокышто сар корным сүрет, плакат-влак гоч

Валерия БЕРЕЗИНАН сүретше.

тунемына. Тунамсе картинылам ончен, йоча-влак сенгымышын акшым шижыт да умылат. Шочмо элым аралыше герой-влакын подвигышт нерген чүчкыдын кутырена. Сар темылан сүретлена. Ёдыр-рвезе-влакын сүретыштым чумырен, школышто ончерым эртарена, конкурслашке ушнена да сенгыше радамыш лектына.

Л.И.МАТВЕЕВА.

Йошкар-Ола, 3-шо №-ан школ.

Историйым шергалына

1572 ий 2 августышто полководец-влак Дмитрий Иванович Хворостинин ден Михаил Иванович Воротынскийн вуйлатыме руш войскакрым ханын армийжым Молоди села воктене кырен шалатен.

1915 ий 6 августышто, Икмыше тўнямбал сар годым, Осовец орым аралыше-влак ймбаке немчы-влак аяран газым колтеныт. Тўге гынат, илен кодшо икмынар салтак тушман ваштареш шогалын кертын. Тўде геройло эпизодым историйыште «атака мертвецов» маньт.

Зенитчице лийын

Мыйын кугезе ковамын лўмжў – Наталья Ильинична Волкова. Тудо 1941 ийыште фронтыш каен. Артиллерийский полкышто спецподготовкым эртен. Моско олам аралымаште зенитчице лийын. Тушто 1943 ий август марте кредалын. Ковам сар жапыште марлан каен. Тудын вич икшывыже лийын. «За Победу под Москвой» да моло медаль-влак дене палемдалтын. 1969 ийыште илыш дене чеверласен.

Эмилия ПЕТУХОВА.

Кужэгер школ.

Кугу Ачамланде сар нерген школышто туныктышо-влак шуко каласкалат. Тидын нерген, книга м лудын, фильм-влакым ончен, келгынак пален налаш лишеш. Мутлан, «Офицеры», «Семнадцать мгновений весны» фильм-влак сар жапысе илышым ончыктат. Мынар ойгым тыглай ен-влак чытен лектыныт, мынар салтаклан фронтышто йўсў да шучко лийын. Но нуно пытартыш кече марте тушман ваштареш креда-

Эрыкым лишемденыт

лыныт. Салтак-влак раш умыленыт: нунын деч лишыл егыштын пўрымашышт, шочмо мландыштын ончыкылыкшо шога. Кугезе коча-кована-влаклан кўра ме таче пиалан улына, тыныс мландыште илена. Сенгымышым лишемдыше-влакым мондышаш огынал!

Оля СТЕПАНОВА.

Морко, Шап Унчо.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 1 август

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

касше тушманын бомбардировщикше-влак пӧрдынит. Нуно буксирым, самоходкым

Юл эн ер умбалне эрже, бомбардировщикше-влак пӧрдынит.

моштен пижыктыш да кычкыралале:

– Икмыняр ег тышке толза, тушман деч аралалташ полшеда!

Война нерген лудына

веле огыл, тыгак колызо-влакын пушыштым ороленят – тушман сусыр салтак-влакым вончыктареныт. Но моряк-влак, нимом ончыде, тӱрлӧ грузым шупшыктеныт.

Икана тыгай случай лийын...

Командный пунктеш сержант Смирновым ўжыктат да заданийым пуат: энерын вес серышкыже миен шуаш да армийын вуйлатышыжлан шижтараш: войска ик йӱдым рӱдӧ вончакым арален кертеш, а эрдене тушманым нимо дене чактараш лиш. Пеш писын боеприпасым кондыман.

Сержант вес серыш пыкше гына вонча да генерал Чуйковын кӱштымыжым шукта. Салтак-влак боеприпасым баржыш писын оптен шындат да кугу пушым вучат. Шке семынышт шонат: «Виян кугу пуш толешат, баржым пижыкта да Юл гоч вес серыш писын намиен шукта». Тыгутлаште салтак-влак тошто пароходын пыкше гына ийын толмыжым шекланат. Пароходлан лӱмжат келшен ок тол – «Вараксим». Шкеже изи гына, но йӱкшӧ виян, а скоростышо черепахын гай. «Ну, тыгай «Вараксим» дене эн ер сер деч торашке миен от шу», – шонат салтак-влак. Тыгутлаште баржын командирже салтак-влакым лыпландара:

– Пароход эркын иеш манын ида аптырлане. Тудо мемнан баржына гайым ик гана веле огыл шупшыш коштын. «Вараксимын» командыже чулым да писе.

«Вараксим» барже деке лишемеш. Салтак-влак пароходын командыжым ӧрын эскерат – тушто улыжат кум ег: капитан, механик да ўдырӧн. Пароход барже деке пеш лишке лишемынат ыш шу, ўдырӧн, механик Григорьевын ўдыржӧ – Ирина, сагылян тросым

Владимир БОГОМОЛОВ

«ВАРАКСИМЫН» РЕЙСШЕ

Ойлымаш

тура логалме деч пушым корандылеш. Немыч миномётчик-влакат баржым шупшышо пароходым шекланен шуктышт, лӱйкалаш тӱнгалыч. Мине-влак мӱгырен чонештен эртат, вӱдыш логалыт, осколко-влак шӱшкат. Ик мине баржыш логале. Пожар тӱнгале. Тулйылме палубо мучко шарлыш. Мом ышташ? Тросым руал ойыраш? Тул снарядан яшлыкыш теве-теве миен шуэш. Тыгодым пароходын капитанже штурвалым туран савырале, «Вараксим» йӱлышӧ барже воктеке лишеме. Эн ончыч Ирина тушко тӧрштыш, почешыже – салтак-влак. Чыланат тулым йӧрташ пижыч. Кажне минутышто снарядан яшлык пудешт кертеш манын, иктат ок шоно. Салтак-влак, шинельыштым, бушлатыштым кудашын, тулйылмым петырат. Тул кидым, шӱргым когарта. Шӱлаш неле, юж ок сите. Но салтак-влак да «Вараксимын» командыже тул деч виянрак улмыштым ончыктышт. Боеприпас-влакым арален кодышт да эн ер вес серыш намиен шуктышт.

Л.ГРИГОРЬЕВА кусарен.
Ф.ЛЕБЕДЕВАН сӱретше.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 1 август

Печать да массовый коммуникаций шотышто федерал агентствын окса польшыж дене лукмо.

**5 август –
Светофорын тўнямбал
кечыже.**

Корнышто коштмо правил-влакым пален, светофорын могай тўсшө йўлымым чын чиялтыза.

Бобик ден Мурка

Кужэнгер район Йывансола ялыште илена, суртысо пырдыжеш тыгай сўретым кельшта-рышна. Шоньмаш ондакак лийын. Тўрлө ате гыч петыртыш-влакым коккум ий погенна. Тений пашалан пижынна. Эн ондак

Фотом еш архив гыч налме.

Интернетыште схемым кычалынна, вара схеме почеш петыртыш-влакым пудаленна. Бобик ден Мурка лектыч. Икшывем-влак (снимкыште) кажне кечын куанен ончат.

Л.ПОЛИКАРПОВА.

**2 август –
Российын юж-десант
войскажын кечыже.**

Лудышмут

Изилан

Изи-Изи-Изилан,
Тый ит сыре изилян,
Ой, ит колто пызылян,
Ой, ит колто пызлылян,
Моткоч корно тазыла –
Лучо пу мылам кизам:
Кычалаш лектам изам!

А.ТИМИРКАЕВ.

* *Пызе (диалект мут) – шыл.*

Сўретым чиялте.

Тиде кече 1930 ий
гыч палемдалтеш.

Попугайым пөлекленыт

Шуко жап мый ачам ден авам деч попугайым налаш йодынам. Шочмо кечем толын шуо. Мыланем пөлеклан кок изи попугайым налын кондышт. Мый моткоч йывыртенам. Попугайлан лўмымат шонен муынам. Иктыже – Лайма, весыже – Кеша. Арнялан кок гана илыме верыштым эрыкташ тыршем. Кажне эрдене да кастене кочкашышт пуэм. Нуно мыланем мурыштым пөлеклат.

Аня АНДРЕЕВА.

Кужэнгер, Тошто Йўледўр.

«Ямде лий» 2020 ий 1 август

Индекс: П4696.
Тираж 900 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Тўн редактор олмеш
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугужаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погым да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиим аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштеже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоньмашышт тўрлө лийын кертыт. Серыш-влак мбнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пёрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Пүртүс
лонгаште

Конкурс

Максим ЕМЕЛЬЯНОВ.
Шернур, Марисола.

Руслан, Илья, Аня
АНДРЕЕВЫТ.
Кужэнер, Тошто Йүледүр.

Валерия ЧАЙКИНА.
Параньга, Оби-Памаш.

Физкультминутка

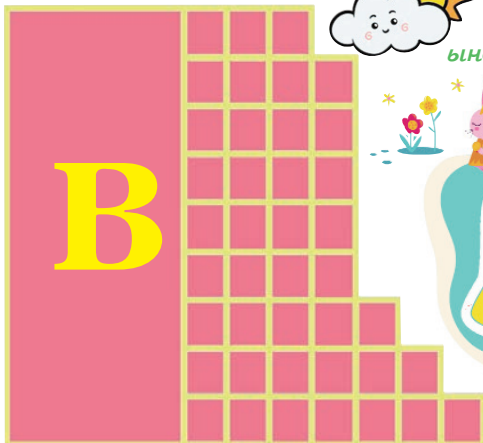
Ошкыл
шыманрак

Лийнет таза капан,
Лий шүман зарядкылан.
Ошкыл колто веселан,
Макым ит пу весылан.
Куржын колто ончыч эркин,
Вара курж-ян писынрак.
Ынде угыч эркин-эркин,
Ошкыл колто шыманрак.

Н.ИЛЬИНА.

Волжский, Карай.

Кроссворд

Шомак-влакым марлаш
кусарыза.

1. Плечо. 2. Ястреб. 3. Ведро.
4. Пятьдесят. 5. Вишня. 6. Писать.
7. Клён. 8. Ножницы. 9. Ласточка.

Артём МОЧАЛОВ.

Советский, Орша.

Тушто-влак

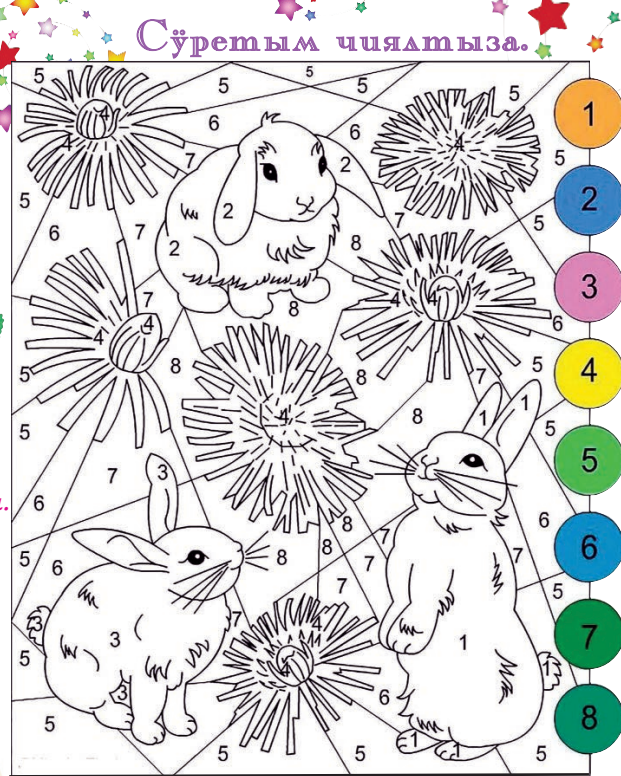
Йошкар нержым
налам, ужар
почшым
кудам-
тем.

Ош почан
йошкар кола
ужар вондер
йымалне
рожышто ила.

Йочаж го-
дым вургем-
дыме лийын,
шоңгемын —
ынде шіждө вургеман.

Сүрешым чиялтыза.

Мераҥ-
игылан
ажаж деке
корным
муаш
полшыза.

Икгай лудо-влакым муза:

Судоку

Шотлен лукса:

$$3 + 3 + 1 = 2 + 4$$

$$2 - 1 + 7 = 1 + \dots$$